

Iráni Iszlám Köztársaság

– Üzletkötés és vállalat alapítás – tudnivalók magyar vállalkozók számára –

Tartalom

Tartalom	1
Alapadatok.....	3
1. Történelmi áttekintés.....	3
2. További hasznos információk angol nyelven	5
Gazdasági helyzet	6
1. Legfontosabb indikátorok	6
2. A külkereskedelem fő jellemzői.....	6
3. Gazdasági helyzet.....	7
4. További hasznos információk magyar nyelven	7
5. További hasznos gazdasági információk angol nyelven.....	7
Kétoldalú kapcsolatok Magyarországgal	8
1. Politikai, államközi kapcsolatok.....	8
2. Gazdasági, kereskedelmi, befektetési kapcsolatok.....	9
2.1. A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Közel-Kelet és Észak-Afrika Tagozatának szerepe a kereskedelmi kapcsolatok fejlesztésében	12
3. Idegenforgalmi kapcsolatok.....	12
Jogi, szabályozási környezet.....	12
1. Iránból Magyarországra történő behozatal (import) szabályozása	12
2. Magyarországról Iránba irányuló kivitel (export) szabályozása.....	13
3. Vállalat alapítás.....	13
4. Ingatlanvásárlás.....	15
5. Egyéb	15
6. További hasznos jogi információk angol nyelven.....	15
Vállalatfinanszírozás, üzletfejlesztés	15
1. Eximbank országkockázati besorolás.....	15
2. Helyi fejlesztési bank	16
3. Helyi befektetés-ösztönzési szervezetek	16
4. Üzletfejlesztés, kamarai hálózat	16

5. Tenderlehetőségek	17
Praktikus információk	17
1. Magyar nagykövetség és konzuli hivatal	17
2. Beutazási feltételek	17
3. Egészségügyi helyzet	18
4. Közbiztonság	18
5. Infrastruktúra, közlekedés	19
6. Repülőterek	19
7. Banki szolgáltatások elérhetősége	19
8. Egyéb	20
Kultúra	20
1. Vallás, vallási szokások	20
2. Fontosabb ünnepek	20
3. Üzleti etikett, tárgyalási szokások	21
4. További hasznos információk a kultúráról angol nyelven	22
További információk, linkgyűjtemény	22
1. Általános információk	22
2. Angol nyelvű napilapok	22
3. Repterek, légitársaságok	23

Alapadatok

Hivatalos név: Iráni Iszlám Köztársaság

Főváros	Teherán
Államforma	iszlám köztársaság
Kormányzat	Elnöki teokratikus köztársaság. A Legfőbb Vallási Vezető ellenőrzést gyakorol a törvényhozáson, végrehajtáson, bíraskodáson. A köztársasági elnök – végrehajtó hatalom feje, személyét négy évre választják, legfeljebb két egymást követő ciklusra
Pénznem	Iráni riál (IRR), 1 riál = 100 dinár (a világ egyik legértéktelegebb pénzneme)
Hivatalos nyelv	perzsa
Beszélt nyelvek	azeri, török, kurd
Területe	1 648 195 km ²
Lakossága	81,824 fő (2015-ös becslés)*
Éves népességszaporulat	1,2% (becslés, 2015)
Időeltolódás	GMT + 3,5 óra
Etnikai megoszlás	perzsa (61%), azeri (16%), lúr (6%), beludzs (2%), türkmén és türk törzsek (2%), egyéb (1%)**
Vallások	iszlám 99,4% (szunnita 5-10%, síita 90-95%), egyéb (keresztény, zoroasztriánus, zsidó) 0,3% (becslés, 2011)
Nemzeti ünnep	április 1.

Forrás: <http://en.wikipedia.org/wiki/Iran>

*<http://data.worldbank.org/country/iran-islamic-republic>

**<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ir.html>

Irán, hivatalos nevén az Iráni Iszlám Köztársaság, régebbi elnevezéssel Perzsia közel-keleti ország Délnyugat-Ázsiában.

1. Történelmi áttekintés

Az első iráni síita iszlám államot a Szafavida-dinasztia (1501–1722) első tagja, Iszmáil sah alapította. A Szafavida-dinasztia jelentős politikai hatalom volt, számos kétoldalú államközi szerződés részese. A Szafavidák hatalmuk csúcsát Nagy Abbász uralkodása idején érték el. A dinasztia gyakran került összeütközésbe a törökökkel, az üzbég

törzsekkel és a portugálokkal. 1722-ben afgán lázadók legyőzték Szultán Huszajn sahot, ezzel elbukott a Szafavida-dinasztia. 1735-ben Nádir sah kiszorította az afgánokat Iszfahánból. Őt 1750-ben a Zand, majd a Kádzsár-dinasztia követte. Az ismétlődő külső támadások és saját korrupciója meggyengítette az utóbbit. 1906-ban alkotmányos forradalom tört ki, összehívták az első országgyűlést, bevezették az alkotmányos királyságot.

1921-ben az erőtlén kormányt brit ösztönzésre egy Atatürkök példaképének tartó tiszt, Reza Pahlavi megdöntötte, és 1925-ban sahhá kiáltotta ki magát, megbuktatva a Kádzsárokat. Az 1941-ig regnáló Pahlavi a török reformokat kívánta átültetni Iránba, ezért keményen harcolt a külföldiek által felszerelt nomádok és a befolyásos síita egyház ellen. Heves iszlámellenessége feltétlen nyugatbarátságban, az ókori – pogány – perzsa kultúra felélesztési kísérleteiben és a síita klérus elleni megtorlásokban csapódott le, amivel rendkívül népszerűtlenné vált alattvalói körében. 1941-ben a britek és szovjetek megszállták az országot, hogy a második világháborúban az iráni vasútkapacitást használják, a németbarát sahot pedig kényszerítették, hogy a fia, Mohamed Reza Pahlavi javára lemondjon. 1953-ban Irán miniszterelnökét, Mohammed Mosszadeket – akit két alkalommal is képviselőnek választottak (1923 és 1944), majd 1951-től az ország miniszterelnöke volt – államcsínnyel távolították el a hatalomból. Ezt a brit és az amerikai titkos ügynökségek szervezték meg („Ajax-hadművelet”).

Moszaddek bukását követően a sah egyre keményebb eszközökkel kormányzott. Az Egyesült Államok és az Egyesült Királyság hathatós támogatását élvezve ugyan tovább modernizálta az iráni ipart, de nem tartotta tiszteletben a szabadságjogokat. Uralma végül 1979-ben az iráni forradalomba torkollott, melynek során rezsimjét megdöntötték. Különböző csoportok több mint egy éves küzdelme után végül iszlám köztársaság alakult Khomeini ajatollah vezetésével, aki a tömegek támogatását is élvezte.

Az új teokratikus politikai rendszer vallási alapú reformokat hajtott végre, külpolitikájában nyugatellenes volt. Irán különösen távolságtartóvá vált az Egyesült Államokkal szemben az 1953-as puccsban való részvétele okán, amely megdöntött egy választott kormányt, hogy a sah elnyomó rezsimjével cserélje fel azt. Emellett Irán nyilatkozatot tett arról, hogy nem ismeri el Izrael állam létezését. Az új kormány támogatt különböző csoportokat, melyet a nyugati világ nagy része fundamentalistaként könyvel el. Ennek következtében bizonyos országok, köztük az Amerikai Egyesült Államok Iránt ellenséges hatalomként tartják számon.

1980-ban – az Egyesült Államok által erőteljesen támogatott – Irak megtámadta Iránt. Az iraki hadsereg kezdeti sikerei ellenére 1982-re az iráni csapatok sikeresen viaszorították támadóikat. A háború 1988-ig folytatódott, egyik állam sem érte el célját.

A 2000-es években Iránt az Egyesült Államok és a Nemzetközi Atomenergia-ügynökség is azzal bírálta, hogy atomprogramja során nukleáris fegyverek kifejlesztésén dolgozik. A nyugati államok Irán elleni gazdasági szankciókkal próbálták ez ellen tenni, melyek részeként az EU 2012 szeptemberében felfüggesztette az iráni olajimportot.

Jelenleg a reformisták és a konzervatívok között vita folyik az ország jövőjéről, az iszlám rendszer keretein belül. 2013 nyarán - Haszan Rohani, a mérsékelt és reformpártiak jelöltje lett Irán következő köztársasági elnöke. 2013 novemberében Irán elfogadta, hogy

jelentősen csökkenti uránkészleteit, és ennek nyomán a Nyugattal való kapcsolata is javult. Az EU megkezdte a szankciókat részlegesen feloldani.

Forrás: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Ir%C3%A1n>, <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-14541327>

2. További hasznos információk angol nyelven

Az ország politikájáról:

CIA World Factbook:

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ir.html>

Wikipedia: <http://en.wikipedia.org/wiki/Iran>

Freedom House: http://www.freedomhouse.org/country/iran#.U-piv_1_szk

Pars Times: <http://www.parstimes.com/politics/>

A BBC Iránról: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-14541327>

Az ország földrajzáról:

CIA World Factbook:

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ir.html>

Wikipedia: <http://en.wikipedia.org/wiki/Iran#Geography>

Worldatlas.com: <http://www.worldatlas.com/webimage/countrys/asia/ir.htm>

Geography.about.com: <http://geography.about.com/library/cia/blciran.htm>

Az ország történelméről:

CIA World Factbook:

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ir.html>

Wikipedia: <http://en.wikipedia.org/wiki/Iran#History>

Parstimes a történelemről: <http://www.parstimes.com/history/>

Iran Chamber Society: http://www.iranchamber.com/history/history_periods.php

Gazdasági helyzet

1. Legfontosabb indikátorok

Legfontosabb indikátorok											
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
GDP (milliárd USD)*	192	222,8	286,1	356	362,7	422,6	528,4	502,7	368,9	n.a.	396,9
Egy főre jutó GDP (USD)*	2737	3140	3983	4899	4931	5674	7006	6578	4763	5443	4877****
Egy főre jutó GNI (USD)*	2530	2920	3500	3890	4330	n.a.	n.a.	6570	5780	n.a.	n.a.
GDP növekedési üteme (% , év/év)*	4,6	5,8	7,8	0,6	3,9	5,8	3	3	-5,8	4,3	0,8
Ipari termelés növekedési üteme (%)*	4,7	6,9	7,8	3,3	0,1	6,4	2,6	-18,3	-4,7	4,9	n.a.
Infláció (fogyasztói árak, %)*	13,43	11,93	17,2	25,5	13,5	10,1	20,6	27,4	39,3	17,2	13,7
Exportvolumen (milliárd USD)*	107,6	123,3	129,1	121,7	125,2	128,9	125,4	91,1	n.a.	86,47	78,99
HDI (Emberi Fejlettségi Index)**	0,681	n.a.	n.a.	0,711	n.a.	0,725	0,733	0,749	0,749; 75. hely	0,515, 69. hely	n.a.
GCI (Globális Versenyképességi Index)***	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	4,14; 69. hely	4,26; 62. hely	5,22; 66. hely	4,07; 82. hely	4,0; 83. hely	144 országból
						139 ország- ból	142 ország- ból	144 ország- ból	148 ország- ból		

Forrás: *<http://data.worldbank.org/country/iran-islamic-republic>

**<http://hdr.undp.org/en/statistics/>, kategória: „magas”

***<http://www.weforum.org/issues/competitiveness-0/gci2012-data-platform/>

****<https://knoema.com/sijweyg/gdp-per-capita-ranking-2015-data-and-charts>

2. A külkereskedelem fő jellemzői

A külkereskedelem fő jellemzői

Legfontosabb exportpartnerek	Kína 29%, India 11.9%, Törökország 10.4%, Japán 6.5%, Dél-Korea 4.8% (2014)
Legfontosabb exporttermékek	nyersolaj (2010-ben az export 37,3%-a), földgáz, szárított hal, datolya
Importvolumen	70,63 milliárd (2015-ös becslés) 220,3 milliárd USD (2012, becslés)
Legfontosabb importpartnerek	Egyesült Arab Emírségek 30.6%, Kína 25.5%, Algéria 8.3%, India 4.6%, Dél-Korea 4.4%, Törökország 4.1% (2014)
Legfontosabb importtermékek	műszaki és közlekedési berendezések, járművek és alkatrészek, vegyszerek, élelmiszerek

Forrás: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ir.html>;

[https://data.un.org/CountryProfile.aspx?crName=Iran%20\(Islamic%20Republic%20of\)](https://data.un.org/CountryProfile.aspx?crName=Iran%20(Islamic%20Republic%20of))

3. Gazdasági helyzet

Az iráni gazdaságot jellemzően az erős központi hatalom határozza meg. A kormányzat bevételeinek legnagyobb részét a kőolaj-kitermelés adja. A magánszektor kisipari, mezőgazdasági és szolgáltató ipari vállalatokra korlátozódik.

A fiskális korlátozások Teheránon, valamint az azokat követő, 2012-es nemzetközi szankciók Irán Központi Bankja és olajexportja ellen jelentősen csökkentették az ország olajból származó bevételeit. Mindezen intézkedéseknek volt köszönhető az iráni kormány kiadáscsökkentő politikája és a riál mintegy 60%-os leértékelődése. 2012-ben és 2013-ban a – mintegy két évtizede növekvő – gazdaság csökkenő tendenciába fordult.

Irán jelenleg a munkanélküliségtől és az alulfoglalkoztatottságtól szenved. A munkahelyek hiánya sok tanult iráni fiataalt ösztönöz a tengerentúli munkavállalásra. Azonban Hasszán Rohani elnök 2013. júniusi megválasztása az iráni közvéleményben széleskörű, – mind a gazdasággal, mind a nemzetközi szerepvállalással kapcsolatos – pozitív várakozásokat idézett elő. A jelenlegi ciklus elején a riál és a teheráni értéktőzsde is erősödésen ment keresztül.

2016 januárjában a sikeres atom megállapodás eredményeként döntést hoztak az Irán elleni szankciók eltörléséről, ami jelentős gazdasági fejlődés előtt nyitja meg az utat.

Forrás, további hasznos információk angol nyelven:

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ir.html>

4. További hasznos információk magyar nyelven

Business Hungary országismertető

<http://businesshungary.gov.hu/orszagismerteto?orszagismerteto-iran>

5. További hasznos gazdasági információk angol nyelven

CIA Factbook: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ir.html>

ENSZ fejlesztési program, Humán Fejlettségi Index: <http://hdr.undp.org/en/statistics/>

Versenyképességi Index:

<http://www.weforum.org/issues/competitiveness-0/gci2012-data-platform/>

A Világbank adatbázisa: <http://data.worldbank.org/country/iran-islamic-republic>

Statistical Centre of Iran oldala angol nyelven:

<http://www.amar.org.ir/Default.aspx?tabid=133>

Gazdaságtörténet (Wikipedia): http://en.wikipedia.org/wiki/Economic_history_of_Iran

ENSZ-adatok:

[http://data.un.org/CountryProfile.aspx?crName=Iran%20\(Islamic%20Republic%20of\)](http://data.un.org/CountryProfile.aspx?crName=Iran%20(Islamic%20Republic%20of))

EU Market Access Database: http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/index_en.htm

Kétoldalú kapcsolatok Magyarországgal

1. Politikai, államközi kapcsolatok

- Magyarország 1939-ben vette fel a diplomáciai kapcsolatokat Iránnal (Törökországból akkreditált követtel), melyet 1951-ben megújítottunk, nagyköveti szintre emeltünk és megnyitottuk nagykövetségünket Teheránban. Az 1979-es iszlám forradalom győzelmét követően Magyarország azonnal elismerte az újonnan létrejött Iráni Iszlám Köztársaságot. A magyar-iráni kapcsolatok tartalmukban az Európai Unió Iránra vonatkozóan kialakított irányvonalát követik.
- Együttműködésünk fejlesztésében segítséget nyújthatnak a parlamenti baráti csoportok. Az iráni parlamentben 2000 nyarán, a magyar országgyűlésben 2000 decemberében alakult meg a baráti csoport. Az első találkozóra 2005 májusában került sor a magyar négy párti delegáció teheráni látogatása formájában.

Forrás, további hasznos információk:

http://www.mfa.gov.hu/kulkepviselet/IR/hu/Bilateralis/Iran/pol_kapcs.htm

- 2013 áprilisában a Teheráni Kereskedelmi, Ipari, Bányászati és Mezőgazdasági Kamara (Tehran Chamber of Commerce, Industries Mines and Agriculture) magas szintű üzleti delegációval Budapestre látogatott. Ebből az alkalomból a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Magyar-iráni gazdasági fórumot és üzletember-találkozót szervezett.
- A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) szervezésében, a teheráni magyar nagykövetség együttműködésével 19 tagú üzletember-delegáció utazott ki Iránba, 2014. október 19-23 között. A küldöttséget Miklóssy Ferenc, az MKIK alelnöke vezette. A látogatás célja a magyar-iráni gazdasági kapcsolatok erősítése és bővítése volt.
- 2015. szeptember 2-án Majid Takhte Ravanchi iráni külügyminiszter-helyettes látogatást tett az MKIK székhelyén, minek keretében először Dr. Parragh László az MKIK elnöke szűk körben megbeszélést folytatott vele, majd nyilvános fórumra került sor. Az iráni külügyminiszter-helyettes Varga Mihály nemzetgazdasági miniszterrel is folytatott megbeszéléseket.
- 2015. november 30-án Orbán Viktor miniszterelnök látogatást közel 100 fős üzletember-delegáció keretében látogatást tett Teheránban. A küldöttség tagja volt Varga Mihály nemzetgazdasági miniszter, aki a magyar-iráni gazdasági kapcsolatok szempontjából három fontos dokumentumot írt alá: A kettős adóztatás elkerüléséről szóló megállapodást, beruházásvédelmi szándéknyilatkozatot, valamint turisztikai együttműködési megállapodást.
- 2016. február 19-én Szijjártó Péter megbeszéléseket megbeszélést folytatott Akbar Szálehivel, az Iráni Iszlám Köztársaság alelnökével és az iráni atomenergia-szervezet vezetőjével, akivel megállapodott Iránnal a nukleáris együttműködés továbbfejlesztéséről.
- Forrás, további hasznos információk:

<http://www.kormany.hu/hu/nemzetgazdasagi-miniszterium/hirek/ujabb-magyar-cegek-jelenhetnek-meg-az-irani-piacon>

<http://www.kormany.hu/hu/nemzetgazdasagi-miniszterium/hirek/uj-fejezet-nyilt-hazank-es-iran-gazdasagi-kapcsolataiban>

<http://www.kormany.hu/hu/kulgazdasagi-es-kulugyminiszterium/hirek/magyarorszag-tovabbfejleszti-nuklearis-egyuttmukodeset-irannal>

2. Gazdasági, kereskedelmi, befektetési kapcsolatok

- Az iráni gazdaság nagyban függ az olajjüvedelmektől, és nemzetközi finanszírozásra van szüksége. A nemzetközi, de kiváltképp az európai cégek részvétele az összes iráni gazdasági szektorban elengedhetetlen, mivel a fejlett technológia nem pótolható alternatív piacokról. Megjegyzendő, hogy mind a negyedik ötéves terv, mind a 20 éves Fejlesztési Terv tartalmazza a külföldi befektetéseket és a külföldi technológia megszerzésének szükségességét. Forrás, további hasznos információk:

http://www.mfa.gov.hu/kulkepviselet/IR/hu/Bilateralis/Iran/gazd_kapcs.htm

A magyar cégeknek az alábbi területen vannak lehetőségei:

Irán első számú prioritása katasztrófa-közeli vízügyi helyzetének rendezése, éppen ezért a kormány több milliárd USD értékű projektet hirdetett meg, melyek mindenekelőtt a szennyvízkezelést, illetve a mezőgazdasági és kommunális vízfelhasználás hatékonyságának javítását célozzák – ehhez várják az európai technológiát biztosító cégeket.

Környezetvédelem, környezetgazdálkodás, megújuló energia

Szintén komoly forrásokra számíthatnak azok a projektek, amelyek a környezetvédelmet, az energiateljesítmény hatékonyságnövelését, illetve a megújuló energiaforrások alkalmazását célozzák (nem véletlen, hogy Iránban mindig nagy publicitást kapnak azok a külföldi befektetők, akik modern erőművi beruházásban vesznek részt).

Energetika (kőolaj, földgáz, nukleáris energia)

Az állami bevételek legnagyobb hányadát biztosító, ám a '70-es, '80-as évek színvonalát alig meghaladó hatékonyságú energiaszektor modernizálása az Iráni gazdasági nyitás egyik alapvető célja. A fent jelzett környezetbarát megoldások mellett továbbra is nagy erőforrásokat csoportosítanak a klasszikus energiahordozók (kőolaj, földgáz) feltárásának, kitermelésének, hatékony felhasználásának és továbbításának fejlesztésére. Bár e feladatra deklaráltan a nyugat-európai, japán, de mindenekelőtt amerikai cégeket várják, jó referenciákkal és versenyképes lehetőségekkel rendelkező magyar cégek, szintén érhetnek el sikereket az iráni piacon (akár más külföldi befektetőkkel folytatandó együttműködésen keresztül). Fontos ezen kívül annak kihasználása, hogy hazánk – a NAÜ-vel együttműködve – évek óta részt vesz iráni nukleáris szakemberek képzésében, ami e területen versenyelőnyt biztosíthat a magyar technológiák számára.

Járműipar

Az olajipar után Irán második legnagyobb, a GDP 10%-át kitevő iparága a gépjárműgyártás. Mivel az iráni vezetés elkötelezett abban, hogy az országot nyugati márkák befektetésein keresztül (a meglévő iráni gyártókapacitás fejlesztése és bővítése révén) az Öböl-térség illetve Közép- és Dél-Ázsia egyértelmű vezető autóiipari hatalomává tegye, a feltörekvő magyar járműiparral adott az együttműködési felület. Éppen ezért az iráni fél várja autóiipari beszállítói tapasztalatok átadását, ami mellett nyilván esélyei nyílnának a már komoly beszállítói referenciákkal rendelkező magyar kkv-k exportbővítésének (szakértők az iráni autógyártás Achilles-sarkának tartják azt, hogy az iráni gyártók által felhasznált kínai és maláj alkatrészek silány minősége az iráni márkák alacsony színvonalát eredményezi).

Mezőgazdaság

A magyar mezőgazdasági export, valamint az ehhez kapcsolódó további ágazatok (mezőgazdasági gépgyártás, vegyipar, állategészségügy) évtizedekre visszanyúló előzményekkel rendelkeznek Iránban és jelenleg is az egyik legsikeresebb területnek tekinthetők. Éppen ezért indokolt a lehetőségek további kiaknázása, aminek elengedhetetlen része a hazánk által is alkalmazott modern technológiák széles körben történő megismertetése (azaz a „fejlesztés igényének” erősítése és orientálása), mely cél eléréséhez nem csupán az érintett cégek bemutatása, de mezőgazdasági szakképzés biztosításának felajánlása is közelebb vihet.

Élelmiszeripar

Hasonlóan a mezőgazdasághoz, az élelmiszer-feldolgozás is magyar sikerágazat volt Iránban a '80-as, '90-es években. Ez elsősorban a feldolgozó üzemek magyar gépsorokkal történő ellátását jelentette, és mivel e szegmensben az iráni vállalkozások nagy arányban terveznek fejlesztéseket a gazdasági nyitáshoz kapcsolódóan (pl. a környező országokban hoznak léte üzemeket), a minőségi szolgáltatásokat nyújtó, ám a nyugat-európai versenytársaknál versenyképesebb árakat kínáló magyar vállalkozások újra jelentős exportpiacra lelhetnek Iránban. E tekintetben kiemelendő a feldolgozó, tartósító és csomagoló technológiák iránti igény.

Egészségipar

Az elmúlt évek iráni protekcionizmusa különösen tetten érhető ezen a területen, az önellátásra törekvés jegyében gyakorlatilag szinte ellehetetlenült a készgyógyszer-export. Maradt azonban nyitott lehetőség a hatóanyagexport (közös helyi gyártás) és az orvostechikai eszközök kereskedelmének területén, továbbá élénkülő kereslet mutatkozik a gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású készítmények iránt. Hangsúlyozandó ugyanakkor, hogy e területen fokozottan érvényes az iráni fél azon

elvárása, hogy a gyártást technológiai transzfer keretében minél nagyobb arányban helyben tartsák.

Gépipar

2014-ben az Iránba irányuló magyar export egyik legjobban teljesítő szegmense volt a gépipari ágazat. Az eddig megjelent igényeken (mint pl. a fent jelzett élelmiszeripari gyártósorok, vagy mezőgazdasági kis- és nagygépek) túl a jövőben feltehetően még komolyabb érdeklődés mutatkozik kikötői, bányászati, erőművi, kohászati berendezések, illetve a kínai és más távol-keleti „szükségmegoldásokat” kiváltó háztartási, szerszám-, munka- és egyéb gépek iránt. E területen is érvényesül az a tétel, hogy a nagy kikötői, acélipari stb. projektek külföldi befektetőin keresztül is jó esélyei kínálkozhatnak az iráni piacra történő belépésnek.

ICT-szektor

A modernizálás és hatékonyságjavítás jegyében Iránban már évek óta folynak informatikai és egyéb infrastrukturális (pl. távközlési) fejlesztések, melyek minőségével és ütemével azonban az iráni vezetés gyakran elégedetlen. A szankciók miatt az ország nem fért hozzá a leghatékonyabb ICT megoldásokhoz, ráadásul a szerzői jogok védelme és az iparjogvédelem szabályozásában mutatkozó hiányosságok sok esetben egyébként is távol tartották a nyugati cégeket. A közeljövőben mind a központi kormány, mind a tartományi és városi szintű kormányzatok olyan infrastrukturális fejlesztéseket terveznek, melyekhez elengedhetetlen a legújabb infokommunikációs technológiák adaptálása. Ebből következően vélhetően rendkívül kedvezően fogadják a kreatív magyar cégek és innováció megjelenését, különösen a városszervezés, a városi és vidéki közlekedésszervezés területén. Mindezeket túl komoly érdeklődés övezi a gyártástechnológiai és irányítástechnikai megoldásokat, melyeknek a szankciók feloldásával egyre szélesebb felvevőköre nyílik meg.

Forrás: Magyarország Nagykövetsége Teherán, 2016. január 21.

A magyar-iráni külkereskedelem áruszerkezete (M EUR)

Megnevezés	Kivitel				Behozatal				Egyenleg			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Összesen	17,025	18,726	7,473	5,791	2,835	2,839	1,848	2,752	14,189	15,887	5,625	3,038
Élelmiszer, ital, dohány	0,541	0,998	1,004	1,184	2,488	2,527	1,653	2,723	-1,947	-1,528	-0,649	-1,539
Nyersanyagok	0,129	0,141	0,025	0,045	0,001	0,0002	0,131	0,001	0,127	0,141	-0,105	0,045

Energiahordozók	2,459	1,891	3,655	1,719	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	3,655	1,719
Feldolgozott termékek	8,528	9,076	1,683	2,388	0,079	0,069	0,056	0,028	8,449	9,006	1,627	2,360
Gépek, berendezések gépi	5,368	6,620	1,106	0,454	0,267	0,242	0,009	0,001	5,101	6,378	1,097	0,453
Forrás: KSH												

2.1. A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Közel-Kelet és Észak-Afrika Tagozatának szerepe a kereskedelmi kapcsolatok fejlesztésében

- A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) Közel-Kelet és Észak-Afrika Tagozata (<http://www.mkik.hu/hu/kulpiaci-tevekenyseg/kozal-kelet-es-eszak-afrika-tagozat-2534>) 1999-es megalakulása óta segíti az arab térség iránt érdeklődő vállalatok tevékenységét és kimagasló szerepet játszik a két ország gazdasági kapcsolatainak fejlesztésében. A Közel-Kelet és Észak-Afrika Tagozat fő törekvése, hogy a térség súlya a magyar külgazdasági stratégiában megfelelő figyelmet kapjon. Ennek érdekében lobbitevékenységet folytat az államigazgatás irányában, illetve lehetőséget biztosít a tagvállalatoknak a közvetlen vállalati kapcsolatok fejlesztésére.
- Tagvállalatai számára a Tagozat különböző területeken igyekszik segítséget nyújtani. A legfontosabb feladat az üzleti lehetőségek bővítése: ennek érdekében üzletember-találkozókat, tájékoztató fórumokat szervez, és igyekszik információkkal segíteni a cégeket.

Irán társadalmában jellemző az állami kapcsolatok kiemelt súlya és a személyes kapcsolatok nagy jelentősége. A tagozat vezetői ezen kapcsolatok erősítése érdekében állami delegációk tagjaiként és szervezett üzleti útjaikon is a lehető legszélesebb kapcsolatrendszer kiépítésén, fenntartásán dolgoznak.

3. Idegenforgalmi kapcsolatok

- A Konzuli Szolgálat az országot „Fokozott biztonsági kockázatot rejtő országok és térségek” kategóriába sorolta be. Valamint hangsúlyozza, hogy egy esetleges látogatás esetén, a beutazó a biztonsága megőrzése érdekében kerülje a tömegrendezvényeket, demonstrációkat.

Jogi, szabályozási környezet

Irán jogrendszere a polgári jog és az iszlám jog keveréke. Az alábbiakban néhány jellegzetes üzleti szempont alapján csoportosítva közöljük a vonatkozó szabályozási jellemzőket.

1. Iránból Magyarországra történő behozatal (import) szabályozása

Irán az általa exportált termékekre teljes adómentességet biztosít.

Az adózásról bővebben az alábbi linkeken olvashat (angol nyelven):

Iranian National Tax Administration: <http://en.intamedia.ir/pages/default.aspx>
Investiniran.ir:
http://www.investiniran.ir/OIETA_content/media/image/2012/10/2441_orig.pdf
The Federation of International Trade Associations:
http://fita.org/countries/iran.html?ma_rubrique=fiscalite

2. Magyarországról Iránba irányuló kivitel (export) szabályozása

- A vámszabályok szerint az országba nem lehet bevinni alkohol tartalmú italokat, narkotikumokat, szerencsejátékhoz használt eszközöket továbbá az iráni rendszer ellen irányuló írásokat, dokumentumokat.

Forrás: <http://www.irantour.org/Iran/Customs.html>

- Irán nem engedélyezi azon termékek importját, melyek hazai termékként megtalálhatóak a belföldi piacokon. Forrás: <http://presstv.com/detail/238696.html>
- A vámok általában 10-15% körüliek. A szabadkereskedelmi övezeteken belül vámmentesség van érvényben. Forrás: <http://edition.presstv.ir/detail/107765.html>
- Az ideiglenesen importált termékek adó- és vámmentességet élveznek.

Forrás: <http://www.irantradelaw.com/wp-content/uploads/2010/03/Irans-Foreign-Trade-Regime-Report.pdf>

- Minden Iránba exportált terméknek egy, az anyaország iráni nagykövetsége és az anyaország kereskedelmi kamarája által elindított azonosítási folyamatban kell részt vennie.
- 2010 márciusától minden, az országba importált terméknek rendelkeznie kell a nemzetközileg elfogadott vonalkóddal, és az úgy nevezett „Iran Code”-dal, ami a belföldi azonosítást teszi lehetővé

Forrás: <http://old.iran-daily.com/1388/12/11/MainPaper/3630/Page/4/Index.htm>

- Iráni exporttevékenységük megkezdése előtt javasoljuk, konzultáljanak a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal Exportellenőrzési Osztályának munkatársaival:

honlap: http://mkeh.gov.hu/haditechnika/exportellenorzesi_osztaly

e-mail: EEI eei@mkeh.hu

3. Vállalatalapítás

- Minden olyan külföldi befektető adóköteles Iránban, akinek van az országból származtatható jövedelme. Ez az adó az adóköteles jövedelem 25%-át jelenti.
- Adócsökkentési lehetőségek széles körben igénybe vehetőek.
- Külföldi állampolgár jogosult az országban cégalapításra, viszont a cégben jegyzett tulajdonrésze nem érheti el az 50 %-ot.
- Befektető tevékenységénél ezt a határt túl lehet lépni. Ebben az esetben a befektetést a megfelelő törvényre (Foreign Investment Promotion and Protection Act) hivatkozva kell engedélyeztetni.
- Leányvállalatok és cégeképviseltek esetén a következő kritériumoknak kell megfelelni: a cégnek, amelyik leányvállalatot vagy képviselőt akar nyitni regisztrált jogi személynek kell lennie anyaországában; vállalkozásokról szóló kétoldali egyezmény szükséges Irán és az anyaország között; ezen irodáknak a

vezetését állandó iráni lakcímmel rendelkező személynek vagy személyeknek kell ellátniuk.

- Mindezek mellett a törvények a külföldi vállalatokat csak bizonyos tevékenységi körökben engedik létrejönni. Ha a cég profilja összefér e tevékenységi körök egyikével, működhet az országban. E kategóriák a következők: a vállalat termékeket vagy szolgáltatásokat értékesít az iráni állampolgároknak; a vállalat élő szerződéssel rendelkezik egy iráni féllel, és a projekt érdekében az országban kell létrehoznia egy jogi személyt; befektetés céljából; a vállalat élő, közös szerződéssel rendelkezik egy iráni féllel egy harmadik országbeli projekt kivitelezéséről; a vállalat tevékenysége támogatja az iráni exportot; a vállalat műszaki, technikai tudást közvetít vagy ad át az országnak; a vállalatnak élő szerződése van az iráni kormánnyal, vagy különleges engedélye egy iráni hatóságtól (általában ezen engedélyek a banki szolgáltatásoknál, logisztikai tevékenységeknél elengedhetetlenek).
- Egy leányvállalat alapítása esetében a következő dokumentumokat minden esetben be kell adni a Cég Regisztrációs Szervezethez (Organization for Company Registration, hasonló funkciót tölt be, mint a magyar Cégbíróság): kitöltött regisztrációs ív; a tevékenység tervezete; az anyacég hitelesített cégkivonata; az anyacég hitelesített alapító dokumentuma; az anyacég legfrissebb, hitelesített pénzügyi beszámolója; az állammal való partnertevékenység esetén az azt igazoló szerződés is szükséges.
- Egy képviseleti iroda esetében a következő dokumentumokat kell beadni a Cég Regisztrációs Szervezethez: az anyacéggel kötött képviseleti szerződés; természetes személy esetén azonosító iratok, jogi személy esetén az anyacég alapító dokumentuma; az anyacég cégkivonata; a tevékenység tervezete; az anyacég legfrissebb pénzügyi jelentése; az állammal való partnertevékenység esetén az azt igazoló szerződések is szükségesek.
- Sok országhoz hasonlóan Iránban is működnek szabadkereskedelmi övezetek. E térségeknek a fő feladatuk a gazdasági növekedés biztosítása, befektetések támogatása, aktív jelenlét a hazai valamint a nemzetközi piacokon, termékek és szolgáltatások előállításának és a foglalkoztatottság növelése. Az állam ezen övezeteknek széleskörű jogokat és könnyítéseket biztosít, például a munkatörvényben, banki és pénzügyi rendszerben, biztosításokban és vámokban. Az ország szabadkereskedelmi övezeteiben külön igazgatási hatóság található (High Council of Free Trade-Industrial Zone).
- Ha a külföldi vállalat tevékenysége egy ilyen szabadkereskedelmi övezetben történik, a külföldi befektetőkről szóló törvény (Foreign Investment Promotion and Protection Act) vonatkozik rá, ami számos pontban könnyíti meg a vállalatalapítási- és regisztrációs procedúrát.

Forrás és további információk: <http://www.irxp.com/laws/>

További hasznos információk magyar nyelven:

További hasznos információk a vállalat alapításról angol nyelven:

Irán Gazdasági Minisztériuma: <http://www.mefa.ir/>

Foreign Investment Promotion and Protection Act:

<http://www.atiehassociates.com/law/FIPPA.pdf>

A Világbank és a Nemzetközi Pénzügyi Társaság „Doing Business” adatbázisa:

<http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/iran/>

Az iráni szabadkereskedelmi övezetek honlapja:

<http://www.freezones.ir/Default.aspx?tabid=137>

4. Ingatlanvásárlás

Az országban ingatlant külföldi állampolgár csak kormányzati engedéllyel vásárolhat. Bizonyos esetekben ezen engedélyen felül a Miniszterek Tanácsának megerősítése is szükséges. Forrás: <http://www.globalpropertyguide.com/Middle-East/Iran/Landlord-and-Tenant>

5. Egyéb

- Irán szerzői jogokról szóló törvénye 1970-ben lett elfogadva és hatályba léptetve. A törvény részletesen értekezik a szerzők és műveik védelméről, a védelem időtartamáról és az esetleges büntető intézkedésekről.

Forrás: <http://www.wipo.int/wipolex/en/details.jsp?id=7708>

- Továbbá az ország 2002 óta a WIPO (World Intellectual Property Organisation) tagja, ez idő alatt számos egyezményt írt alá a szellemi tulajdon védelmében.

Forrás: http://www.wipo.int/directory/en/details.jsp?country_code=IR

6. További hasznos jogi információk angol nyelven

A Világbank és a Nemzetközi Pénzügyi Társaság „Doing Business” adatbázisa, tudnivalók a vállalatalapításról: <http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/iran/>

Általában a jogról:

Princeton University Iran Data Portal: <http://www.princeton.edu/irandataportal/laws/>

World Intellectual Property Organization (WIPO):

http://www.wipo.int/directory/en/details.jsp?country_code=IR

Pars Times jogi információk: http://www.parstimes.com/law/Iran_law.html

Iran Primer: <http://iranprimer.usip.org/resource/islamic-judiciary>

Ingatlan-adásvétel: <http://iranestate.com/en/properties/buy>

Globalpropertyguide.com:

<http://www.globalpropertyguide.com/Middle-East/Iran/Landlord-and-Tenant>

Vállalatfinanszírozás, üzletfejlesztés

1. Eximbank országkockázati besorolás

Az Eximbank (Mehib Zrt.) 2015. október 9-től hatályos országkockázati besorolása és a biztosíthatósági szabályok szerint Irán a 7-es országkockázati kategóriába esik, tehát magánvevő esetén nem biztosítható.

Forrás: <http://exim.hu/> (Az Eximbank negyedévente frissíti a besorolást)

2. Helyi fejlesztési bank

Export Development Bank of Iran

Cím: Tose'e tower, Corner of 15th st., Ahmad Qasir Ave., Argentina sq., Tehran, Iran

Tel: (+9821)88702140-8

Fax: (+9821)88716949

E-mail: info@edbi.ir

Web: <http://www.edbi.ir/>

3. Helyi befektetés-ösztönzési szervezetek

- Irán hivatalos, központi befektetés ösztönző szervezete az 1975 óta működő OIETAI (Organization for Investment Economic and Technical Assistance of Iran), melynek honlapja az alábbi linken érhető el: <http://www.investiniran.ir/en/home>
- Irán Ipari, Bányászati és Kereskedelmi Minisztériumának kereskedelem fejlesztési szervezete (TPO): <http://eng.tpo.ir/index.aspx>

4. Üzletfejlesztés, kamarai hálózat

Az iráni kamarahálózat kiterjedtnek mondható. Kereskedelmi kamarák a nagyobb városokban találhatóak meg. Az őket összefogó Iráni Kereskedelmi Kamara Teherán székhelyű, és fő feladata, hogy megkönnyítse a gazdasági növekedést, és enyhítse az ebből adódó feszültségeket.

Az Iráni Kereskedelmi-, Ipar-, Bányászati- és Mezőgazdaságkamara (ICCIMA) elérhetősége:

Cím: Teherán, Taleghani út 175.

Tel: (+9821)88825111

Postafiók: 15875-4671

Web: <http://en.iccima.ir/>

Az iráni kereskedelmi kamarák elérhetőségei:

1. Teherán:

Cím: Teherán, Khaled Eslamboli u. 82.

Tel: (+9821)88723801-5

Fax: (+9820)88720461-2

E-mail: info@tccim.ir

Web: <http://www.tccim.ir/english/>

2. Mashhad:

Cím: Mashhad, Imam Khomeini u.

Tel: (+98051)12252091

Fax: (+98051)12216040

E-mail: info@mccim.org

Web: www.mccim.org

3. Isfahan:

Cím: Isfahan, Feiz tér

Tel: (+9831)16611467
Fax: (+9831)16615099
E-mail: ebrahimy@eccim.com
Web: <http://en.eccim.com/>

4. Tabriz:

Cím: Tabriz, Artesh-e Shomali út 82.
Tel: (+9841)15264111
Fax: (+9841)15264115
E-mail: Info@tzccim.org
Web: www.tzccim.ir

5. Shiraz:

Cím: Shiraz, Zand út
Tel: (+9871)12304415-6
Fax: (+98=1)12331220
E-mail: info@sccim.ir
Web: <http://sccim.ir/en/>

5. Tenderlehetőségek

Tendersinfo: <http://www.tendersinfo.com/>

Iráni Tenderek Hivatala (Iran Tender Company): <http://www.iran tender.com/>

Forrás: <http://hipa.hu/Region/Iran/Info>

Praktikus információk

1. Magyar nagykövetség és konzuli hivatal

Rendkívüli és meghatalmazott nagykövet: Kovács János

(e-mail: Janos.Kovacs@mfa.gov.hu)

Külgazdasági attasé: dr. Fenyves Gábor (e-mail: Gabor-Fenyves@mfa.gov.hu)

Nagykövetség címe: Tehran, Darrous, Hedayat Sq., Shadloo utca 10.

Telefonszám: (00 98) (21) 2255-0460, 2255-0452

Fax: (00 98) (21) 2255-0503

E-mail: mission.thr@mfa.gov.hu

Web: <http://www.mfa.gov.hu/kulkepviselet/IR/hu/>

2. Beutazási feltételek

- Iránba magyar állampolgárok az Iráni Iszlám Köztársaság budapesti nagykövetsége által kiadott vízummal utazhatnak be. Az utazni szándékozónak szükséges legalább 6 hónapig érvényes útlevelemmel, retúr repülőjeggyel, pénzügyi fedezettel, biztosítással rendelkezniük. A vízum indokolt esetben egy alkalommal meghosszabbítható. A kérelmezőnek azonban rendelkeznie kell a visszaútra szóló repülőjeggyel, amelyen a kiutazás dátuma is szerepel és az útlevelemnek legalább még további 6 hónapig érvényesnek kell lennie.

- Visszaigazolt, az utazás teljes időtartamát lefedő szállásfoglalási igazolás vagy kötelezettségvállaló meghívólevél/szponzori nyilatkozat szükséges ahhoz, hogy valaki érkezéskor igényeljen vízumot.
- A munkavállalási engedélyt a munkáltató intézi, ezt követően az Iráni Iszlám Köztársaság budapesti nagykövetségén kell munkavállalási vízumot kérni. Javasolt, hogy a munkavállaló megérkezését követően jelentkezzen be Magyarország teheráni nagykövetségén.

Forrás: <http://konzuliszolgalat.kormany.hu/azsia?iran>

3. Egészségügyi helyzet

- A közegészségügyi és higiénias viszonyok kielégítőek. Az egészségügyi ellátás elérhetősége és színvonala a nagyobb városokban megfelelő, vidéken nehezebb jó minőségű orvosi ellátást találni. Kötelező védőoltás nincs, a diftéria, tetanusz, tífusz elleni, valamint a Hepatitis-B védőoltás ajánlott. Bár a csapvíz az ország nagy részén egészségesnek mondható, az utazóknak fogyasztásra mégis inkább a palackozott víz ajánlott, annál is inkább, mivel gyakran üti fel a fejét kolera járvány. Irán a madárinfluenza szempontjából a viszonylag magas rizikójú országok közé tartozik, mivel a vad- és költöző madarak milliói érintik az országot vándorlásaik idején.
- A nagyvárosok súlyos légszennyezettsége miatt a légúti betegségekben szenvedőknek (asztma, allergia, stb.) fel kell készülniük esetleges nehézségekre. A légszennyezettség szintje magas, esetenként akár több napra is elrendelhetik a közintézmények, iskolák bezárását. Ez leginkább késő ősszel és télen fordul elő.

Forrás: <http://konzuliszolgalat.kormany.hu/azsia?iran>

4. Közbiztonság

- Irán – a turisták által látogatott helyeken (mint pl. Teherán, Iszfahán, Shiráz, Perszepólisz, Kasán) – európai összehasonlításban is átlagos biztonságúnak tekinthető. Problémaforrás lehet azonban a kommunikációs nehézség (csak kevesen beszélnek idegen nyelvet), az iszlám öltözködési és egyéb előírások esetleges megsértése. A csoportos utazás (akár csak néhány fő együtt utazó turista) biztonságosabb, ezért javasolt.
- Új bűnözési módként terjed a zsebtolvajlás, valamint a táskalopás. Amennyiben eltulajdonítják az értékeket, a károsultnak azonnal fel kell keresnie a legközelebbi rendőrsöt, hogy ott jegyzőkönyvet vegyenek fel az eseményről.
- Irán egyes területei utazás és ott tartózkodás szempontjából az „I. nem javasolt” kategóriába tartoznak. Az ország többi része utazás és ott tartózkodás szempontjából a „II. Fokozott biztonsági kockázatot rejtő országok és térségek” kategóriába tartozik.

Forrás, részletek: <http://konzuliszolgalat.kormany.hu/azsia?iran>

5. Infrastruktúra, közlekedés

- Az iráni közlekedési szokások jelentősen eltérnek az Európában megszokottól. A 15 millió lakosú Teheránban 3-4 millió gépjármű (és egymillió motorkerékpár) közlekedik, amelyek többsége műszakilag elavult. A rendkívül zsúfolt teheráni utakon ezért gyakoriak a balesetek. Az úthálózat minősége általában jó, és a városokon kívül viszonylag gyér az autóforgalom. Itt a kockázatot elsősorban a sebességhatárok be nem tartása, az elsőbbségadás nélküli behajtás az autóutakra, a szabálytalan előzés és esetenként még a forgalommal szemben történő haladás is jelenti (a közúti balesetek számát, súlyosságát tekintve a statisztikák szerint Irán sajnos a negatív rekorderek közé tartozik).
- Iránban a nagy távolságok miatt a nagyobb városokat rendszeres légi járatok kötik össze. Repülőgép-szerencsétlenség ugyan viszonylag ritkán fordul elő, ám a jelentős részben elavult géppark alkatrészellátásának megoldatlansága miatt, (a gépek egy részét még az 1979-es forradalom előtt vásárolták az Egyesült Államoktól, ezekhez az embargó miatt igen nehéz alkatrészeket beszerezni) nem zárható ki a légi közlekedés biztonságának romlása.
- Az ország egészét behálózó távolsági buszjáratok és a nagyobb városokba közlekedő vonatok megbízhatóak és olcsók. Forrás: <http://konzuliszolgalat.kormany.hu/azsia?iran>

6. Repülőterek

A nagyobb, nemzetközi repülőterek száma: 11

Forrás:

http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_airports_in_Iran

Tehran Imam Khomeini International Airport: [http://ikia.airport.ir/\[en\]](http://ikia.airport.ir/[en])

Repülőjáratok Budapestről: nem indul közvetlen járat.

7. Banki szolgáltatások elérhetősége

- Iránban kiterjedt kereskedelmi banki hálózatot találhatunk.
- Helyi bankok például: Bank Saderat Iran, Pasargad Bank, Bank of Industry and Mine, Mellat Bank, Tejarat Bank, Bank Melli Iran, Bank Sepah, Post Bank of Iran, Keshavarzi Bank, Bank Maskan, Export Development Bank of Iran, Cooperative Development Bank (Tose'e Ta'avon Bank), Gharzolhasaneh – Mehr Iran Bank, Ayandeh Bank Sarmayeh Bank, Parsian Bank, EN Bank, Sina Bank, Karafarin Bank
- Külföldi bankok is működnek az országban, például: Europäisch-Iranische Handelsbank (The Iran-Europe Commercial Bank), Future Bank, Islamic Development Cooperation and Regional Invest Bank
- A bankfiókok Teheránban általában 7:30-tól 15:30-ig vannak nyitva szombattól szerdáig, csütörtökön 7:30-tól 13:30-ig. Az ország többi városában szombattól szerdáig 7:30-tól 13:30-ig, csütörtökön 7:30-tól 12:30-ig
- Az országot érintő nemzetközi szankciók miatt az állami bankok többsége gyakorlatilag nem képes külföldi (nyugati) tranzakciókat bonyolítani.
- Iránban nem használhatók a nemzetközi bankkártyák.

- A banki ügyintézés perzsa és angol nyelven folyik.
- Magánszemélyek esetén számlanyitáshoz útlevele, kettő darab igazolványképre és minimum 100 dollár értékű befizetésre van szükség
- Jogi személyek esetén számlanyitáshoz a cég alapítását igazoló dokumentumra, a cég alapszabályzatára és a cég nevében aláíró személyek igazolására van szükség.
- A rövid lejáratú betétek napi kamatozásúak, a kamatot minden hónap végén állapítják meg. A legalacsonyabb leköthető összeg: 1000 dollár vagy 1000 euró.
- A hosszú lejáratú betétek évente kamatoznak. A legalacsonyabb leköthető összeg: 1000 dollár.

Forrás, további hasznos információk angol nyelven:

[http://www.bmi.ir/\(S\(rmpkgf55rxpdxfeixebaiuix\)\)/En/BMIServicesShow.aspx?sid=129](http://www.bmi.ir/(S(rmpkgf55rxpdxfeixebaiuix))/En/BMIServicesShow.aspx?sid=129)

További információk angol nyelven:

http://en.wikipedia.org/wiki/Banking_and_insurance_in_Iran

<http://bmi.ir/En/default.aspx>

8. Egyéb

- Irán telefonos országghívószáma: 98. Teherán körzetszáma: 21.
- A munkahét általában szombattól szerdáig tart. A közhivatalok 8-tól 14:00-ig vannak nyitva szombattól szerdáig, csütörtökön 8-tól délig. A magánvállalatok irodái általában vagy 8 és 9 óra között nyitnak és 9 órán keresztül tartanak nyitva. Nyáron számos üzlet ideiglenesen bezár a legmelegebb órákban, ez a dél és 3 óra közötti időintervallumot jelenti. Az iráni Újév alatt a legtöbb bolt zárva tart két-három hétig.
- Az üzleti életben csak a magas beosztású felek cserélnek névjegykártyát, emiatt célszerű perzsa (farsi) nyelvre fordított kártyát is magunknál tartani.

Kultúra

1. Vallás, vallási szokások

Iránban az iszlám a hivatalos vallás, a lakosság 99%-a iszlám hitű (megnevezés: muszlim, és nem mohamedán), 5%-uk ezen belül a szunnita ághoz, 95%-uk pedig a síita ághoz tartozik. Az iszlám vallás, vagy a próféták megsértése igen súlyos bűnnek számít. A mecsetekbe való belépés néhány kivétellel csak muszlimok számára megengedett. A muszlimok napi öt alkalommal imádkoznak és a Korán parancsait követik, mely tiltja az alkoholt, a sertéshúst, a kagyló- és rákfélék fogyasztását. Ilyen termékeket nem célszerű állami vagy vallási alkalmazottak előtt fogyasztani. A közterületen történő alkoholfogyasztás tilos.

Forrás, további hasznos információk: <http://konzuliszolgalat.kormany.hu/azsia?iran>

2. Fontosabb ünnepek

Ramadán hónap: a böjti hónap idején hajnaltól kora estig nyilvános helyen mindenki számára tilos az étel- és italfogyasztás, valamint a dohányzás. A Ramadán alatt fokozottan ajánlatos tekintettel lenni a vallási érzületből származó érzékenységre. Ha valaki a szent

hónap idején a helyiek szeme láttára eszik, iszik vagy dohányzik, ennek akár jogkövetkezményei is lehetnek. A Ramadán alatt nappal a magasabb kategóriájú szállodákon, éttermeken kívül nincs étel- és italkiszolgálás; nyilvános helyen tilos enni, inni vagy dohányozni.

Állami ünnep: perzsa újév

Nemzeti ünnep: április 1. (függetlenné válás évfordulója)

A vallási ünnepek időpontjai évről évre változnak.

Forrás, és további információ angol nyelven: <http://www.timeanddate.com/holidays/iran/>

3. Üzleti etikett, tárgyalási szokások

- A bemutatkozás szigorúan azonos neműek közt történik. A köszöntéseknek szeretetteljeseknek kell lenniük. Egy közösségi eseményen a férfiak arcon csókolják a másik férfit, a nők pedig a nőket. Hogyha utcán találkozik a két fél, akkor a kézfogás a gyakoribb.
- A leggyakoribb üdvözlés a „salaam alaykum” vagy egyszerűbben „salam” (béke).
- Az irániak számos alkalommal ajándékoznak egymásnak. Ilyen lehet például akár egy sikeres időszak a magán- vagy üzleti életben.
- Az irániak jobban szeretnek olyanokkal üzletet kötni, akiket már ismernek, emiatt az üzletkötés előtt szívesen ápolják a személyes kapcsolatokat.
- Gyakran fontosabb az ismeretség, mint az egyéni tudás, tehát az üzleti élet szempontjából létfontosságú a kapcsolati tőke.
- A tárgyalási időpontokat legalább 4-6 héttel a találkozó előtt le kell fixálni.
- Az első találkozó általában nem üzlet központú, nagy hangsúlyt fektetnek a partner megismerésére.
- A találkozók sokszor rövidebb időre megszakadnak, ilyenkor célszerű türelmesen várni. Nem szabad a találkozókat siettetni, mivel ez a fajta magatartás bizalmatlanságot szülhet az iráni felekben
- Az irániak gyakran mutatják ki érzelmeiket, még akár a tárgyalót is elhagyhatják, tárgyalópartnerük véleménye megváltozásának érdekében.
- Továbbá számos alkalommal – amikor tudják, hogy partnerüket szoros határidő köti – időhúzó taktikával élnek.
- A cégek hierarchikus felépítésűek. Élükön mindig vagy egy vezető áll, vagy egy vezető tanács.
- Mivel az irániak jórészt a külső alapján döntenek, elengedhetetlen az elegáns öltözet.
- A férfiaknak sötét, konzervatív stílusú öltönyök ajánlottak. Az irániak nem hordanak nyakkendőt, de annak viselete nem okoz problémát
- A nőktől a visszafogott öltözetet várják el. Fontos a haj eltakarása.
- A keleti kultúrában kisebb a fizikai személyes szféra, mint a nyugatiban, elhúzódni pedig udvariasságnak számít.
- Megnevezések: agha (úr) használatos a férfiakra. A keresztnév elé és mögé is tehető, agha-yeh a vezetéknev előtt szerepelhet; khanom (asszony) használatos a nőkre. Szintén a keresztnév elé és mögé is tehető, khanom-eh a vezetéknev előtt szerepelhet.

- Csak a közeli barátok és a családtagok használják a másik keresztnévét a megszólításához.
- Névjegykártya cserélés csak a felsőbb szintű vezetők közt történik. Mivel a rang nagyon fontos, ügyelni kell, hogy a kártyán szerepeljen a tárgyalófél cégben betöltött pozíciója.
- A névjegykártya mindenképpen legyen lefordítva perzsa (farsi) nyelvre is.

4. További hasznos információk a kultúráról angol nyelven

Nők helyzete (Iran Chamber Society):

http://www.iranchamber.com/society/articles/legal_status_iranian_women.php

Üzleti etikett (Kwintessential):

<http://www.kwintessential.co.uk/etiquette/doing-business-iran.html>

Kultúra, szokások (Everyculture): <http://www.everyculture.com/Ge-It/Iran.html>

További információk, linkgyűjtemény

1. Általános információk

Business Hungary országismertető

<http://businesshungary.gov.hu/orszagismerteto?orszagismerteto-iran>

Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal Exportellenőrzési Osztálya:

http://mkeh.gov.hu/haditechnika/exportellenorzesi_osztaly

Wikipedia oldal magyar nyelven: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Ir%C3%A1n>

Wikipedia oldal angol nyelven <http://en.wikipedia.org/wiki/Iran>

Az elnöki hivatal hivatalos honlapja angol nyelven: <http://www.president.ir/en/>

CIA Factbook angol nyelven

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ir.html>

A Világbank adatbázisa angol nyelven

<http://data.worldbank.org/country/iran-islamic-republic>

Irán központi statisztikai hivatala angol nyelven:

<http://www.amar.org.ir/Default.aspx?tabid=133>

A Világbank és a Nemzetközi Pénzügyi Társaság „Doing Business” adatbázisa angol nyelven – tudnivalók a vállalat alapításról:

<http://www.doingbusiness.org/data/exploreconomies/iran/>

A Parlament honlapja: <http://majles.ir/mhtml/index.php?newlang=english>

Irán Külügyminisztériuma: <http://mfa.gov.ir/>

Irán Belügyminisztériuma: <http://moi.ir/>

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Közel-Kelet és Észak-Afrika Tagozata:

<http://www.mkik.hu/hu/kulpiaci-tevekenyseg/kozel-kelet-es-eszak-afrika-tagozat-2534>

2. Angol nyelvű napilapok

Tehran Times: <http://www.tehrantimes.com/>

Farsnews: <http://english.farsnews.com/>

Iran Daily: <http://www.iran-daily.com/>

3. Repterek, légitársaságok

Tehran Imam Khomeini International Airport: [http://ikia.airport.ir/\[en\]](http://ikia.airport.ir/[en])

IranAir: <http://www.iranair.com/Portal/Home/>

Az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet olyan nonprofit kutatóműhely, amely elsősorban alkalmazott közgazdasági kutatásokat folytat. Célja, hogy elméletileg és empirikusan megalapozott ismereteket és elemzéseket nyújtson a magyar gazdaság és a magyar vállalkozások helyzetét és kilátásait befolyásoló gazdasági és társadalmi folyamatokról.

MKIK GVI Institute for Economic and Enterprise Research
Hungarian Chamber of Commerce and Industry

Írta: Arany Bence

Közreműködtek:

Alberti Éva
Bárdits Anna
Hajdu Miklós
Makó Ágnes
Révész Erika
Tóth István János
Varga Anita
Verba Zoltán

Projektvezető:

Makó Ágnes (vezető kutató, GVI)
e-mail: agnes.mako@gvi.hu

Kutatásvezető:

Tóth István János, Ph.D.
tudományos főmunkatárs, MTA KRTK KTI,
ügyvezető igazgató, MKIK GVI
e-mail: istvan.janos.toth@gvi.hu

Kézirat lezárva: 2015. március

Az országprofil a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Nemzetközi Igazgatósága 2016 júniusában frissítette.

Projekt: ORSZÁGPROFIL_2014

MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet

Cím: 1034 Budapest, Bécsi út 120.

Tel: 235-05-84

Fax: 235-07-13

e-mail: gvi@gvi.hu

Internet: <http://www.gvi.hu>